

kakšne sramežljivo odločne civilne iniciative. V takem naboru razprav bi bilo zaradi narave korpusnega jezikoslovja in zaradi prevladujoče *humaniziranosti* slovenskega jezikoslovja (kar v glavnem pomeni to, da so nam jezikoslovcem matematični postopki španska vas – ali pa metodološki španski jezdec, kakor hočete) smiselno najti tudi kakšen prijazen članek o statistični obdelavi korpusov (če je kakšen tak sploh na voljo), pa seveda tudi kakšen članek, ki ne bi govoril predvsem o korpusih, ampak *s korpusom*: ki bi bralstvo

očaral z rezultati. Res pa je, da je take članke še težje prevesti, slovenskih pa prav veliko še ni. Upamo, da jih bo tudi zaradi te knjige nastajalo vse več in da bodo morda kmalu zajeti v nadaljevanje zbornika, z naslovom *Korpusne študije o slovenskem jeziku*.

Marko Stabej
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
marko.stabej@ff.uni-lj.si

Ina Ferbežar in Nataša Domadenik: *Jezikovod: učbenik za izpopolnjevalce na tečajih slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2005. 136 str. + zgoščenka.

Jezikovod. Je nad vse premišljena in dodelana naprava. Je učbenik za učenje slovenščine na izpopolnjevalni ravni, delo dveh avtoric, izkušenih učiteljic slovenščine kot tujega jezika, Ine Ferbežar in Nataše Domadenik (duhovite ilustracije je prispevala Alenka Čuk). Je naprava, ki vsebuje vse, kar utegne potrebovati nekdo, ki se na visoki (izpopolnjevalni) ravni uči slovenščine kot tujega jezika.

Jezikovod že na notranji naslovnici proizvede besede, ki bi jih v drugih učbenikih za učenje slovenščine težko našli: *avtsajder*, *dedni*, *grafitiranje*, *možganski*, *naravovarstvo*, *rastlinski*, *skejter*, *skenirati*, *stereotip*, *stiska*, *superga*, *tujka*, *ujma*, *vetrnica*. Kaj še in kaj vse smemo od te naprave s posebnima ventiloma za dvojino in končnice ter vedrom za odpadke (tujke) na podlagi navedenega seznama besed pričakovati njeni uporabniki – učitelji slovenščine (predvsem kot tujega jezika) in učeči se na izpopolnjevalni stopnji? Zagotovo vsebinsko pestrost, zanimivost in avtentičnost. Za vse ostalo pa si *Jezikovod* raje natančneje oglejmo.

Uvod v knjigo se začneja takole:

Zakaj je soprog v omari? Kako Štajerec pozdravi na Kitajskem? Katera reka v resnici teče skozi Ljubljano? Od kod piha veter? Ali ste (še)

v fazi LAT? Kdo je Cankarju skuhal kavo? Kako se bomo jezike učili v genetsko spremenjeni prihodnosti? Je slovenski film stereotip ali avtsajder? In kaj je sploh jezikovod in kakšno je delo jezikovodarja? Ste jezikač ali jezikovodja? Če vas zanimajo odgovori na navedena vprašanja, ste izbrali pravo knjigo.

V nadaljevanju uvoda izvemo, da je *Jezikovod* namenjen tujim govorcem slovenščine na izpopolnjevalni ravni in njihovim učiteljem, saj je hkrati učbenik in delovni zvezek, v katerem so na 135 straneh zbrana besedila na različne teme, ob njih pa vaje za razumevanje, govorjenje in pisanje ter utrjevanje slovnice. Učbeniku je dodana zgoščenka (k vsaki enoti sodi vsaj en zvočni posnetek; posneta so tudi vsa literarna besedila, vključena v učbenik).

Učbenik sestavlja devet enot in posebno poglavje *Za jezikovodarje*. Obravnavane teme – in hkrati tudi naslovi posameznih enot – so: *Učenje jezika*, *Stereotipi*, *Izseljevanje*, *Tudi to je slovenščina*, *Ekologija*, *Sodobne družine*, *Subkultura*, *Genetika* in *Slovenski film*. Vsa besedila znotraj posamezne enote so vsebinsko povezana s temo enote, kar naj bi pripomoglo k učinkovitemu širjenju besednega zaklada. Občudovanja vreden je napor avtoric, ki sta se zelo potrudili pri izboru zvrstno

precej raznolikih besedil znotraj posameznega tematskega sklopa.

Za slovnično obravnavo je značilno, da ne prinaša pregleda slovničnega sistema, ampak iz obravnavanih besedil izbira tiste slovnične segmente, ki so se avtoricami z veliko izkušnjami pri delu z učečimi se na izpopolnjevalni ravni znanja slovenščine kot tujega jezika, izkazali za potrebne ponovitve, poglobljenejše obravnave ali pa jih besedila sama ponujajo na tako nedvoumen način, da bi jih bilo v resnici škoda prezreti.

Zato pa se tudi zgodi, da se določena slovnična tema pojavi in je z vajami obravnavana v različnih delih učbenika (svojljni zaimek npr. na straneh 18 in 86). To je sicer v redu, bi pa recimo v priročniku za učitelje, ki bi bil ob tem učbeniku zelo dobrodošel, na to podvajanje vsekakor veljalo opozoriti – zgodi se lahko, da ima izpopolnjevalec na tako visoki ravni znanja težave zgolj s točno določenim slovničnim področjem (v tem primeru z rabo svojilnih zaimkov) in bi mu še kako prav prišle npr. vaje, ki obravnavajo to specifično problematiko; mu pa je, prav zaradi visoke stopnje znanja, prav vseeno, s katerega tematskega področja je besedilo, iz katerega je izpeljana vaja. V takih primerih bi prišli prav ali pojasnilo v priročniku ali navzkrižne reference v sami knjigi.

Skozi knjigo nas vodita špeglasti lik profesorja jezikovodje in njegov učenec jezikač. Uvodna enota govori o jeziku in učenju jezika in hkrati ponuja v ponovitev kratek pregled slovnice oz. *Slovensko slovnico za neučakane*. To podpoglavje se začenja z opozorili in kratkimi informacijami o osnovnih slovničnih kategorijah. Nato sledijo vaje, ob katerih naj bi na kratko in učinkovito obnovili vedenje o slovničnem sistemu.

Skozi enote nato sledimo raznolikim besedilom. V drugi enoti je npr. poudarek na literarnih besedilih, drugače pa je v učbeniku uporabljenih precej časopisnih člankov, več je strokovnih in poljudno-strokovnih besedil,

na posnetkih so različne izjave, tudi predavanje na določeno temo, našli boste zakonsko besedilo (del *Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih*) in še kaj.

Poleg tematsko in zvrstno pestre zbirke besedil sta avtorici poskrbeli za pester izbor zelo različnih tipov vaj, tudi takih, ki jih do sedaj v učbenikih za učenje slovenščine kot tujega jezika (verjetno pa tudi drugje) še nismo srečali. V enoti z naslovom *Genetika* je zelo zanimiva npr. vaja, pri kateri morajo učeči se besedilo ustrezno popraviti tako, da vanj vstavijo manjkajoče (posebej izpisane) naslonke v ustreznem vrstnem redu. Ta enota se v rubriki *Za radovedne* končuje s posnetkom predavanja. Ob poslušanem predavanju naj bi si učeči se naredil zapiske, kar je v resnici tip zelo avtentične naloge, za kakršne si je treba pri učenju in testiranju jezika prizadevati.

V dodatku *Za jezikovodarje* je slovarček slovničnih izrazov, preglednice pridevniške in samostalniške sklanjatve po spolih z navedenimi posebnostmi, preglednica oblik osebnih zaimkov in povratno osebnega zaimka, v posebni preglednici je predstavljen naslonski niz. Še posebej zanimivo je, da so z vzorčnimi stranmi predstavljeni različni jezikovni priročniki, s katerimi si bo uporabnik *Jezikovoda* lahko dodatno pomagal pri izpopolnjevanju svojega znanja slovenščine. Pri nekaterih so dodani opisi in kratka navodila, kako naj bi se priročnike uporabljalo.

Skratka, *Jezikovod* je v resnici enkratna, izvrstna in popolna naprava, ki smo jo tako jezikači kot jezikovodje že precej časa nestrpno pričakovali. In zdaj jo končno imamo, z njo bomo popravili vse – lahko tudi vašo slovenščino.

Toplo priporočamo.

Nataša Pirih Svetina
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
n.pirih@ff.uni-lj.si